

CZYNICIEL (10) *sb m*

Teksty nie oznaczają é (Cn w N e pochylone).

sg N czyniciel (5). ♦ I czyniciel(e)m (3). ♦ pl A czyniciele (1). ♦ I czynicielmi (1).

Sł stp brak, Cn s.v. sprawca, Linde XVI – XVII w.

Wykonawca; ten który wypełnia, wprowadza w czyn; factor Mymer¹, BartBydg, Mącz; effector Mącz (10) : Mymer¹ 2v; BartBydg 55b; Factor, Czyniciel/ Urzędnik, Izafars. Mącz 114a; Effector, Czyniciel/ Wypełniiciel [!] Mącz 115b.

Wyrażenia: »czyniciel słowa« (2): A bądźcie czynicielmi słowá [factores verbi]/ á nie słucháczmi tylko [...] Bo iefli kto iefł słucháczem słowá/ á nie czynicielem [factor] ten podobny będzie mężowi oglądájącemu oblicze národzenia swego we źwierciádle. WujNT Iac 1/22-23.

»czyniciel uczynku« (1): ktoby [...] wytrwał w nim [w zakonie]/ nie będąc słucháczem zápamiętlwym/ ále czynicielem vczynku [factor operis]: ten błogofławiony będzie w sprawie twoiey. WujNT Iac 1/25.

»czyniciel zakonu« (3): A iefli poładzał zakon/ iużeś nie iefłh czynicielem zakonu [factor legis]/ áleś Sędzią Leop Iac 4/11; WujNT Iac 4/11, s. 97.

Synonimy: sprawca, sprawiciel, wykonywacz, wypełniiciel. [Cn s.v. sprawca podaje, że czyniciel jako odpowiednik łac. factor został wprawdzie użyty przez Mącz i Wujka, ale jest to przekład niezręczny, odpowiedniejszy byłby wykonywacz.]